

რედაქცია

სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველ კლასიკურ გინაზიის უკან.
სელაქ-მარკოვი, მიიღება თბილისში «დროების» რედაქციაში, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში.
გარეუბნ მცხოვრებთათვის ადრესი: В. П. П. Ш. С.
И. В. редакция «Дრობის»
«დროების» თვისა . . . 9 მან.
სამის თვისა . . . 3 მან.
ქვესის თვისა . . . 5 მან.
ერის თვისა . . . 1 მან.

დროება

ბაქოლის ქოველ დღე მრუბაბათს ბარდა.

შანი განცხადება

სტრიონზე რვა კაბ. განცხადება მიღებულია რუსულს და სხვა ენებზე.
თუ საქროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბუთებულ გამოცხადებულ წერილებს. დაუბუთებულ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბუნებს ავტორს.

დღეს, ხუთშაბათს 10 გიორგობისთვის საღამოს 7 საათსკდ დანიშნულია «დროების» რედაქციის სალაში შექმნილი მორიგი

პიკება
ქართული სამეცნიერო ტერმინების შესაბუთებლად.

შალაგრაგვი
(ჩრდილოეთის საავტოროსია.)
7 ნოემბერს.

კაბაბაშვილი. «ს. პეტერბურგის უწყებები» ვაბუთობინებენ, რომ ისტორიკოსს ილოვანისკის ოცდახუთი წელიწადი შეესრულდა, რაც მეცნიერულს ასპარეზზედ მოქმედობს, და ამის გამო ხელმწიფე იმპერატორმა უბოძა მას დეისტივიტელნი სტატუსი სოკუტნიკის ჩინი და იმ ქადაღზე, რომლითაც სთხოვდენ ილოვანისკისთვის ამ ჯილდოს, მისმა დიდებულებამ თავის საკუთარი ხელით წააწერა: «დიდისკმაყოფილებით».

მოსკოვი. გუმინ ილოვანისკის მეგობარნი და პატივისმცემელნი შეიკრიბნენ მასთან მისი ოცდახუთის წლის მეცნიერული მოღვაწეობის პატივსაცემად; წაიკითხეს სახალხო განათლების მინისტრისა და სხვა მრავალი მისალოცი ტელეგრამები; სახალხო განათლების მინისტრი, სხვათა

შორის, აუწყებდა, რომ მას ებოძა დეისტივიტელნი სტატუსი სოკუტნიკის ჩინი; ამასთანავე ბევრი სიტყვები წარმოითქვა.

წოვოსტია. მი დაბეჭდილი მოსკოვიდამ გამოცხადებულ ტელეგრამა, ვითომც მოსკოვის ოლქის სამჯავროს პროკურორსკატკოვის წინააღმდეგ დაეწყო საქმე ერთი მოხელე შირის ცილის წამებისათვის, უსაუბრდოდა.

სამარა. ყინვა 6 გრადუსია, მაგრამ თოვლი კი არ არის.

ვოლსკ. ვოლვა გაიყინა, მაგრამ ერთი კომპანიათა ცეცხლის ბუმები კიდევ დაიარებიან.

განა. წუხელ გერმანიის მეგვიდრე პრინცი მოვიდა აქ; მცხოვრებლები დიდის ამბით მიეგებნენ; დღეს ვალენსიაში წავიდა.

პრაბა. გუმინ დიდის ამბით გახსნეს აქ ჩეების ახალი ნაციონალური თეატრი და გახსნისათანავე წარმოადგინეს ოპერა «ლიუბაბა», რომელიც სლოვენების ცხოვრებიდამ არის.

პარი. ბრიტანიის ელჩა დაამტკიცა, რომ მართალია ცვიპტელების რაზმის (500 კაცის) დამარცხება სუაგიმთან აჯანყებულ ბისაგან; სულ 14 კაცი დაიღუპა; აჯანყებულები სუკომს დაეცნენ, მაგრამ უკუ აბრუნეს.

8 ნოემბერს.

კაბაბაშვილი. დღეს შეესრულდა ნამსახურობის ორმოცდაათი წელიწადი სამხედრო მინისტრად ნამყოფს გრაქს მილიუტინს და ამის გამო ედირსა უმაღლესს რესკრიპტს, რომელშიაც ნათქვამი არის, რომ იუბილიარს დიდი მოღვაწეობა მიუძღვის სამხედრო საქმის წარმატებაში და ეს მოღვაწეობა ღონის ძიებას აძლევს ეხლა მმართველობას მთლად თავისი მოქმედება მოახმაროს ჩვენი სამშობლოს დიდთა ძალთა მშვიდობიანურს წარმატებას.

გრაქს მილიუტინს, რომელიც სამზღვარ-გარეთ იმყოფება, მრავალი მისალოცი ტელეგრამები გაუგზავნეს.

ქერნალ დე სან-პეტერბურგ არდევს ბერლინის გაზეთების ცნობას, ვითომც ჩვენი გარეშე საქმეთა მინისტრი სესის ასადეხად წასულიყოს სამზღვარ-გარეთ.

ბელოსტოკი. გუმინ-დამ «ჩერნივესი» და «სოკოლოვი» სტანციებს შუა გადმოვარდა გზიდამ ბარვის მატარებელი, ცხრა ვაგონი ღუკმა-ღუკმად დაიშტვრა და სამი კაცი მძიმედ დაიჭრა.

პარი. ქელ ჭერი გარეშე საქმეთა მინისტრად დაინიშნა მალმელ ლაკურის მაგივრად; სახალხო განათლების მინისტრად დაინიშნა ჭალიერი. ტუილია ის

ნმები, ვითომც საფრანგეთს ჩინეთისთვის უღტიმატეში გაეგზავნოს; ნამდვილად ამობენ, რომ მათ ერთიერთ შორის მოლაპარაკება ისევ განახლენო.

ოქციოზური გაზეთი «ტან» ამბობს, რომ ნემეცების ქერნალ გაზეთობა კეაილ სინიდისიერად არ იქცევა; როდესაც ამტოცებს, ვითომც საფრანგეთი შეურაცყოფას აუყენებდეს გერმანიას, და ამტკიცებს, რომ საფრანგეთის შვერლობა უფრო ზდილობიანად იქცევა გერმანიის შესახებო. მაგრამ, ამბობს ბოლოს «ტანი», ბერლინის გაზეთების კილოს არავითარი გავშირი არა აქვს ამ ორ სახელმწიფოთა შორის დიპლომატიურს დამოკიდებულებასთანო.

განა. ესპანიაში წასვლის წინ, გერმანიის მეგვიდრე პრინცმა ვამოაცხადა, რომ ის მოხარული იქმნება, თუ შემთხვევა მიეცემა, დაუბტვიცოს იტალიას და სავოიების ოჯახობას თავის მეგობრობას.

რ.მ.მ. პარიეში გავრცელებულს ხმას, ვითომც იტალიის სამხედრო მინისტრი თხოულობდეს 600 მილიონს განსაკუთრებითი საჭიროებისთვის, არავითარი საფუძველი არა აქვს.

მოსტანტინავოლი. ქერთების გამორჩენილი ავიტატორი შინ-

«დროების» ჭელტონი, 10 ნოემბ.

ჩილიკობა
სწავლის შემდეგ, ჰე ბიჭებო,
მოდიო, ვიწყობ თამაშობა,
—
მანც რომ უმტყუნთს ერთობას,
ღღე ვეღარ ნახოს მზიანი,
ბამც ერჩიოს ჩვენ ში,
პიდოდეს თავლაფიანი.
—
რას უყურებთ, ვიჩილიკობთ,
რასა დგებარ, ბიჭო ბიო;
ჩალიკასა ჯოხნი დაჭკარ,
ბოლებს დაგვდე ამავიო.
—
მართი დავკარ, ვერ მოვარტყი,
პაპა მენა სვადე, შიო,
შაკვეთილი კარვად იცი,
მოგინდება თამაშო.
—
შებებში ნუ გველანდები,
ჩამოდექი იქით, მეტო,
ია გიჯობს, რომ სადმე დაჯდე
და ანბანი გაიკვეთო.

იწიოწე, შენ, არ გესმის,
რას უდგებარ, ბიჭო ბერო!
ღამაცადე როვოზ გხედნო
და მით გული მოვიჯერო.
—
მაგობი ვერ შემაშინებ,
ნუ იქადი, ჩემო შიო!
რიკი ერთხელ მეც მერგება,
ზურგზე გაჯდე აღმართშიო.
—
ამარა, კმარა! ჰე ბიჭებო,
ღირეკა სკოლის ზარი;
ღმერთო, ღმერთო, შენ გაგვიღე
. . . სწავლის კარი!
ი. დ.

ლიტერატურული შენიშვნანი (დასასრული *)

ამ კითხვას ჩვენს პირველს წერილებში გაკრით შევეხეთ და წარმოვსტქით მხოლოდ, რომ უცხო

ენას შეუძლიან გავლენა იქონიოს რომელსამე ენაზე. მლა საქროოდ ვრაცხო უფრო ვრცლად მოვილაპარაკოთ იმავე საგანზე, რადგანაც ამ უკანასკნელმა «ივერისა» შემთხვევა მისცა თავისი მეცნიერული ცნობების გამოჩენისა. «ივერია» თანახმაა, რომ რომელსამე ენას შეუძლიან ისესხოს სხვა ენისაგან სიტყვები, რომელნიც მის ლექსიკონში არ მოიპოვებიან. ეს სრულიად მართალია და ერთს ენას მეორესაგან გადმოაქვს თავისთვის უცხო სიტყვები. ამასთანავე უნდა შევნიშნოთ, რომ რაც უფრო დაბლა სდგას ენა, რაც უფრო ღარიბია იგი მწერლობით, რაც უფრო ნაკლებად უცხოვრია ისტორიულის ცხოვრებით ამ გვარი ენის მექანე ხალხსა, მით უფრო ესაქროება მას უცხო ლექსიკონი. წინააღმდეგ ამისა, რაც მეტი წარმატება მისცემია ხალხსა, მის ცხოვრებასა და მწერლობას, მით უფრო ნაკლებ ესაქროება იმის ენას უცხო ლექსიკონის შემწეობა. ჩვენს ენას კი ისეთს წერტილამდე მიუღწევია, იმოდენად შე-

მუშავებულა წარსულის ცხოვრებით და მწერლობით, რომ ერთობ ცოტად ექირვება ამ ქამად უცხო ლექსიკონი. მუ რომელიმე სიტყვა გვაკლია დღესაც, თვით ენა საშუალებას გვაძლევს შევადგინოთ საკუთარი სიტყვები. მუ კი რამე ამოღ გვიკრფვია უცხო ლექსიკონიდგან, უმეტეს ნაწილად ესრედ წოდებულნი ხალხთა-შორებრივი სიტყვები ამოვიკრფვია, რომელთაც ყველა განათლებულ ხალხთა მწერლობა ხმაობს. მარე შე ამისა, უკანასკნელს ხანებში ნასესხ სიტყვათა რიცხვი ერთობ მცირეა. მარეთი გარემოება, ეი საკუთარი ლექსიკონის სიმდიდრე ყოველს ენისათვის მარგებელია, რადგანაც უამისოდ შეიძლება ენა მსრულიად დაითრგუნოს, და მით მოსპოს ხალხის თვით-მყოფობა. მართი სიტყვით, საკუთარი ლექსიკონის სიმდიდრე ენისათვის ასცილებია ჩვენს საკუთარს ენას.
შოველივე ნათქვამიდან ცხადია, რომ ლექსიურის მხრით ენას შეუძლიან იმოქმედოს რომელსამე ენაზე

*) იხ. «დროება» № 225.

იბიდეული მოკვდა მექაში ხო-
ლერიო.

ნომოჩარასკი. ცეცხლის გე-
მებმა დონზე მოძრაობა შესწავი-
ტეს.

ბარონი. პრუსიის სეიმი დაიწ-
ყო სატანტო სიტყვით, რომელ-
შიაც ნაჩვენებია, რომ სახელმწი-
ფოს მდგომარეობა ფინანსის მხრივ
ეხლა უკეთესად არის, ამ გაუკეთე-
სებას ძალიან დაეხმარა ის გარე-
მოება, რომ საზინამ შეისყიდა
რკინის გზები კერძო პირებისგან;
საჭიროა, რომ საზინამ სხვა ახა-
ლი გზებიც შეიძინოს და თვი-
თონაც გააყეთოს, და ხარჯი შე-
მოსავლის და-გვარად გააწეროს;
სიტყვა ბოლოვდება იმით, რომ
სეიმს შეუძლიან შეედგეს თავის
საქმეებს დაწინაურებულ მშვიდობი-
ანობის მფარველობის ქვეშ.

ბელგრადი. გუმინ ზაჩარში
დახვრიტეს აჯანყების წინამძღოლ-
ნი, დიდრი და გაუსტიჩი.

შინაური ძროხისა

~ ~ ~ ოქმა არ უნდა, რომ ხალხურ
ნაწარმოებთ დიდი მნიშვნელობა აქვთ.
ხალხურ ნაწარმოებებში იხატება სულ
მთლად ცხოვრება ხალხისა, მისი ის-
ტორიული სელა, შეხედულობა სხვა-
და-სხვა ბუნების მოვლინებებზე, გმი-
რებზე და სხვ. ჩვენ გაგიგონია და
მაგალითიც ვიცით, რომ ხალხის ის-
ტორია შედგენილიყოს თითქმის მარ-
ტო ხალხური სიმღერების შემწეობით.
მსებს, რომელიც ძალიან მდიდარ-
ნი არიან სიტყვიერებითი ნაწარმოე-
ბით, უცქევილია, რომ დღე-დღეზე
დაიწყოლებათ თავიანთ წარსული
ცხოვრება, წარსული გმირები, რომ-
მელიც აგონდებათ მხოლოდ გად-

და კიდევ ვიმეორებთ, რომ ლექსი-
კანის სიღარიბე არის ენის შემშუს-
რავი გარემოება. შალა ვიკითხოთ,
შეუძლიან თუ არა უცხო ენას ზედ-
გაველენა იქონიოს რომელსამე ენის
სიტყვის საქცევზე? ამაზედაც უნდა
ესთქვათ, თუნდ იმავე მიზეზებით,
რომელიც ზემოთ მოვიხსენიეთ, თუ
რომელიმე ხალხის რამოდენიმე თაო-
ბა განათლებას იღებს უცხო ენაზე
და მისი სწავლა-განათლება იმყოფე-
ბა ოცხო ხალხის ზედ-გაველენის ქვე-
შე, მაშინ, უეჭველია, ეს გარემოება
იმოქმედებს თვით სიტყვის საქცევზე-
დაც.

თანამედროე რუსულ ლიტერატუ-
რულ ენას ძლიერ დასტოვობია ევრო-
პიულ ენათა ზედ-გაველენა; ეს წარ-
მოსდგება იმისაგან, რომ ამ საუკუ-
ნეში რუსის მწერლები და მეცნიერე-
ბი სწავლა-განათლებას იღებდნენ უცხო
ენებიდან თანამედროე რუსული ენის
სიმარჯვე შედარებით ამ საუკუნის
წლებს ენასთან, სხვათა შორის,
აინსება იმავე გარემოებით.

მონაცემებში. მსის ხალხი ძალიან
ესწრაფება ყოველ ახალს და მალე
ეჩვევა სხვა ცხოვრებას, რომელიც
აქამომდე მისთვის სრულებით უცნო-
ბი იყო. ამ ოცი-ორმოცის წლის
წინად ზოგიერთებმა განიზრახეს ჩრდი-
ლოეთ ოსების შუა დაესახლებინათ
რუსები და ეს განზრახვა აღსრულე-
ბაშიაც მოიყვანეს, რამდენიმე ოსუ-
რი აულები (სოფლები): ალაგირი,
პრდონი და სხვ. რუსების სტანიცებ-
სა ჰგეანან. აქ, რასაკვირველია, ხალხს
დააიწყდება არამტოთ თვისი ნა-
წარმოებნი, არამედ თვით ენაც. სა-
მრეთის ოსებს კი ქართველებთან
აქეთ კავშირი და დღე-დღეზედ თა-
ვიანთი ენა ავიწყდებათ. მაშასადამე,
იქმნება დრო, და მალეც იქმნება,
რომ ოსებს დაიწყებდათ ყოველივე
წარსული და ნაციონალური ღირსე-
ბა. რომ ხალხის ნაწარმოებნი დაი-
წყებას ეძლევიან მსეთში თითქმის
დღითი-დღე, შემდეგი შემთხვევიდამა
სჩანს: 1870 წ. ერთმა პატივცემულ-
მა პირმა ბ. ჯანთემირ შანაევმა შე-
ჰკრიბა წვის ხეობაში ოსების თქმუ-
ლებანი ნართების (ძველი ხალხი) გმი-
რებზე, და როდესაც შარშან 1882 წ.
სხვა პირს მოენდომებინა იმავე ხეო-
ბაში იმავე თქმულებათა შეკრება,
აღმოჩენილიყო, რომ წვის-ხეველებს
მარტო ის-ლა ახსოვდათ, — გმირები ყო-
ფილან, და მათი ცხოვრება კი სრუ-
ლიად დაიწყებოდათ. მგრე მალე
განჰქრნენ მათ მესხიერებაში სახე-
ლები იმისთანა გმირებისა, რომელ-
თაც იცნობენ ყველა ძველად მთი-
ელები და პატივისცემით იხსენიებენ
თავიანთ ზღაპრებში... მაშასადამე,
ვისაც შემთხვევა ხელს აძლევს, უნდა
ეცადენ მალე შეჰკრიბონ ის ნაწარ-
მოებნი, რომელიც კიდევ ახსოვთ
ოსებს. მა ვალდებულება პირვე-
ლად უნდა იკისრონ სოფლის მასწავ-

საუკეთესო რუსის მწერლები ყო-
ველთვის ცდილობდნენ გარდმოელოთ
რუსულს ენაში უცხო ენებიდან სა-
უკეთესო ფორმები და მით ამცირებ-
დნენ გრამატიკულ წესათა სიმრავლეს;
ცნობილია, რომ, რამდენად უფრო
განვითარებულია ენა და მაღალს
წერტილზე სდგას, მით უფრო მარ-
ტივია მისი გრამატიკა; მაგალითად,
ინგლისურს გრამატიკაში არ არის
ბრუნვა; სამაგიეროდ ენის ლექსიკო-
ნი იმოდენად მდიდარია, რომ ენას
შეუძლიან უბრუნვოთაც თავი გაი-
ტანოს. აქ საჭიროდ ერაცხთ ერთი
შემთხვევა დაეასახელოთ: რამდენიმე
წლის წინად განსვენებულმა ტურგენი-
ნიემ იხმარა ფრაზა: «я обиталъ
третий этажъ»; ეს ფრაზა ტურგენი-
ნიემ სიტყვა-სიტყვით ფრანკულზე-
ლიდგან სთარგმნა. ზოგიერთა მწერ-
ლებმა იმ წამსვე შენიშნეს ეს და გა-
მოუცხადეს ტურგენიეს, რომ რუ-
სულად ეგრე არ ითქმისო; თქვენი
ფრაზა რუსულს გრამატიკას ეწინა-
აღმდეგებაო: უნდა ითქვასო: «я
обиталъ въ третьемъ этажъ».

ლებლებმა ოსებმა*) და შემდეგ ყველა-
ნი იმათ, ვისაც კი, როგორცა ესთქვით,
დრო და შემთხვევა ნებას აძლევით.
შ. აჭიროვანი არიან თქმულებანი ოსე-
ბისა ნართებზე (ძველი ხალხი, რომ-
ელიც მოვიდა აზიიდან ძველად და
და შეებრძოლა ჯერ ოსებს და მერმე
თვით ანგელოზებსაც, რომლისავე
საც ღმერთმა გასწყვიტა). მს თქმუ-
ლებანი არიან უძველესთაგანნი და
ბევრს შეჰმატებენ ოსების ისტორიის
შემამადგენელს (თუ იქნება ვინმე!).
თქმულებანი ნართებზე შეადგენენ მთელ
ეპოპეას, რომელსაც ოსები წინად
დამღეროდნენ ხოლმე ქარზე (ჭანდირ).
მა თქმულებანი იქნება ლექსად იყენენ
კიდევ ჯაის ხეობაში, ლიგურიაში და
ნარაში....

გ. ჩოჩიშვილი.

~ ~ ~ ძვირას, ნ. ს. ნოემბერს, ახლად
დანიშნულმა თბილისის გუბერნა-
ტორმა ბ. ბროსმანმა მიიღო თბი-
ლისის ჩინოფიკა და ზოგიერთნი
საზოგადოების წარმომადგენელნი. ბ.
ბროსმანს უთქვამს, რომ ყოველი ჩემს
ლონსძიებია იმაზედ იქნება მიტკეული,
რომ ჩემი თანამდებობა რიგინად შე-
ვასრულო და ჩემს გუბერნიას სარგებ-
ლობა მოუტანო, მაგრამ ეს ყოვე-
ლივე შეუძლებელია, თუ საზოგა-
დოებაც არ დამეხმარება. საზოგა-
დოების დახმარება მეტადრე უფრო
საჭიროა იმ საქმეებში, რომელთა
თავი და ბოლო უცხო პირთათვის
გაუგებარია და თითონ საზოგადოე-
ბისათვის კი ცხადია. მასუკან ბ.
ბუბერნატორს წარმოუთქვამს სურ-
ვილი, რომ მალე მოჰვლიდეს ბო-
ლო ზოგიერთ საცილობელ საგანს,
როგორც მაგ. ხიზნების საქმესაო.

*) ძალიან საშინაოდ მიგვაჩინა, რომ
ოსეთში სოფლის მასწავლებლებს, რომელ-
ნიც ოსებივე არიან, ამ მოვლენისთვის ყური
არ უთხოვებიათ!.. ავტ.

მშლა ვიკითხოთ, ნუ თუ ტურგენი-
ვის მიერ ხმარებული გრამატიკული
ფორმა ფრაზისა უფრო მარტივი არ
არის, უფრო ადვილად შესათვისებე-
ლი? თვით სიტყვები «третий этажъ»
არ იცვლება და თანდებული «въ»
კი სრულიად განდევნილია. ტურგენი-
ნიევი ისეთი გამოჩენილი მწერალი,
ლიტერატურული ენის მკოდნე და
განათლებული კაცი იყო, რომ უეჭ-
ველია, იცოდა-დებდა-ენის კანონები
და თუ თავისებურად იხმარა ზემოდ
მოყვანილი ფრაზა, მხოლოდ იმის-
თვის, რომ კარგად იცოდა, — ენის
წარმატებისათვის საჭიროა გრამატი-
კული წესების რიცხვის შემცირება.

შალა ჩვენის ენის შესახებ ვიტყვი:
ცხადია, რომ ერთი ენის გრამატიკას
მეუძლიან გაველენა იქონიოს სხვა
ენის გრამატიკაზე. მოწამდ ბ. ჩუბი-
ნიშვილს მოვიყვანთ.
როგორც პეტერბურგიდამა გვწე-
რენ, ბ. ჩუბინიშვილს დაუწერია ქარ-
თული გრამატიკა; პატივცემულს მეც-
ნიერს განუზრახავს ქართული გრამა-
ტიკის დამყარება ხალხურ პოეზიაზე,

~ ~ ~ ამ სამი თვის წინად გამოცხა-
დებული იყო ყველა დღეობებზე
გაზეთებში, რომ ერთმა ტერტერამ
თავის რჯული დასტოვა და სახლეთ-
ლობით მართლ-მადიდებელი სარწმუ-
ნოება მიიღო. ამ ტერტერას შე-
სახებ გვაცნობებენ, რომ სტამბო-
ლურ გაზეთს მასისში შემდეგი ბიო-
გრაფიული ცნობა ყოფილა მასზედ.
მა ტერტერა იყო თურმე წვერი
მრეწვის კონსისტორიისა და ამ თა-
ნამდებობაში 1500 მანათი შემო-
ხარჯია. მჩმიძინის სინოდს გარდა-
უწყებია — ან შემოხარჯული ფუ-
ფუ წარმოადგინოს თავის ალაგას,
ან, თუ არ წარმოადგენ, სევანის
მონასტერში გაიგზავნოსო. ტერტერას
არც ფული წარუდგენია, არც მო-
ნასტერში განმარტობა მოუწოდებია
და თავი იმითი უხსნია, რომ მართლ-
მადიდებელი სარწმუნოება მიუღია.

«დროების» კორექსიონი

ბათუმი, 4 ნოემბერს. შსიამოვნო
სურათს წარმოუდგენს მაყურებელს,
როცა რომელიმე აჭარელი მიდის და-
მოქნის პოსტის უფროსთან და ეხვე-
წება: «შენი თავ-ფების ჰირიმე — ეს
ერთი ადლი ჩიტი გამატანე, ბალნები
ტიტვლები მყავს და უნდა შეეუყე-
რო.» მაგრამ ვინ არის გამგონი ამ
მუდარისა?

ზოგიერთა აჭარლები პატარა
ჩითს ან მიტკალს უბეში მალ-
ვენ, მაგრამ ისე ოსტატურად და ხე-
ლოვნურად სინჯვენ მათ პოსტის
საღდათები, რომ არ შეიძლება არ
მიავნონ და უბეში «კონტრაბანდა»
არ დაუჭირონ. აი უზოვეს უბეში
აჭარელს მიტკალი, დაიჭირეს კონტ-
რაბანდა! მიჰყავთ პოლიციისაში, და
შემდეგ, როცა ერთი ხუთად გადის-

რადგანაც სამღეთო წერილს უცხო
ენების ზედ-გაველენა ეტყობა არა
მარტო ეტიმოლოგიაშიო, არამედ სი-
ტყვის საქცევსაცაო. ჩვენ ვფიქრობთ,
რომ ყოველივე ჩვენ მიერ ნათქვამი
მართალია, და «ივერიას» ტყუილად
უნებებია ჩვენის აზრების დარღვევა.

ძადვე ორიოდ სიტყვა: პირველს
წერილებში ჩვენ ვინხმარეთ სიტყვები:
«გრამატიკული ფორმები»; ამ სიტ-
ყვებს დიდს განსაცდელში შეუყვანია
«ივერიის» რედაქცია. «ივერიას»
გრამატიკული ფორმები მხილოდ
უღვლილების და ბრუნვის ფორმები
ჰგონებია და ბძანებს, აბა, რუსული
ენიდან «дѣеприсчастіе» გადმოიტა-
ნეთო; «გრამატიკული ფორმა ენის
კანონების გარეგანი სახეაო» და სხვ.
და სხვ. «ივერიის» ესრეთი მოსაზრე-
ბა სწორედ უმართებულო იყო. ჩვენ
რომ არ ვურჩევდით ქართულს ენა-
ში რუსული ბრუნვის და უღვლი-
ლების გარდმოტანას, ეს ცხადია. «გრა-
მატიკულ ფორმებთა» ჩვენ ვიგულისხ-
მეთ საზოგადო სიტყვის საქცევი,
რომელიც დამოკიდებულია გრამატი-

დის კონტრბანდის ფასს, მიღის შინ დაღონებული.

მკონი ეხლა კი ეშველოს ჩვენს ბათუმს. ახალი პოლიციებისტერი მოვიდა. იქნება ეხლა მაინც დასუფთავდეს ბათუმის ქუჩები. მკონი ვეღარ ინაწარდონ მოხელეებმა ისე თავისუფლად, როგორც წინად ინაწარდობდნენ. მხლავე ძალზე შეფუცხუნებულან ყველანი. ზანსაკუთრებით შემუთხალან სამწერლოს მოხელეები. მენი ახალს პოლიციებისტერს თანაშემწეს ბ. ცეტკაცს შეუფუცხუნებია. ზანსაკუთრებით დაღონებულები არიან, არ ეციკი რათა, ცნობილის დრამის გამირები (მოიგონეთ ძოწია შრისთვის საქმე).

ამ ჩვენს ბათუმში ყველა ვრს თავისი საკუთარი სკოლა აქვს. მართული, ბერძნული, სომხური, რუსული (რუსულს სკოლას ეძახიან აქ სამოქალაქო სასწავლებელს). შირიბსაცა აქვთ თავიანთი სკოლა. ამასთანავე ბათუმში არის ქალების სკოლაცა, რომელიც ყველა ხალხისთვის საზოგადოა. ამ სკოლებში შეგირდების რიცხვიო ბერძნის სკოლა ყველა სკოლებზე მაღლა სდგას. არც ერთ ბათუმის სასწავლებელს არა ჰყავს იმდენი მოსწავლენი, რამდენიც ამ სკოლას. ასზე მეტი მოსწავლე სწავლობს აქა. სასიამოვნო მოვლენაა, სწორე მოგახსენოთ, რომ ბერძნებს ასე კარგა ესმით სწავლის საქროება, რომ ყველა აძლევს შვილს მეცნიერების ტაძარში. შველა პირველ-დაწყებითი საგნები ისწავლებიან სამშობლო ენაზე. სისტემა სწავლებისა საგნურია და არა კლასური; ყველა საგანს საკუთარი მასწავლებელი ჰყავს. სულ ოთხი მასწავლებელია. არ შეგვიძლიან დავმართო ჩვენი გაკვირვება, როცა ნამდვილად შევიტყეთ, რომ ამ სკოლაში ბავშვები თითქმის მთელი დღე მეცადინეობენ.

კის კანონებზე. რადგანაც გრამატიკა შეიცავს არა მარტო ეტიმოლოგიას, არამედ სინტაქსისსაც, ამისათვის კანონის მოქმედებას სიტყვების ერთიერთმანეთთან დამოკიდებულებაზე შეიძლება ვუწოდოთ გრამატიკული ფორმა.

«ივერიას» მოჰყავს ჩვენს წინააღმდეგ ერთი მეცნიერის სიტყვები; ეს მეცნიერი ამბობს: «უკეთუ ვრს რომელიმე სიტყვა აკლია და არ მოიპოვება მის ლექსიკონში, სხვა ენიდამ შეიძენს, მაგრამ გრამატიკულის ფორმის შექმნა კი, მერე იმისთანისა, რომელიც უწინ არ ყოფილა იმ ენაშივე, შეუძლებელია. ხან-და-ხანერი მთლად იფიწყებს თავის ლექსიკონს და დედა-ენის სიტყვების მაგიერად ხმარობს უცხო ენის სიტყვებსა, მაგრამ თვით უცხო ენის სიტყვები ექვემდებარებიან, ითვისებენ იმ ენის გრამატიკას, რომელმაც ის სიტყვები თავისაში გადიტანა». პატივცემულა მეცნიერი სრულიად მართალია, როცა ამბობს, რომ გადმოტანილი სიტყვა ექვემდებარება იმ ენის გრამატიკას, რომელმაც ეს სიტყვა თავისაში გადიტანა. ამოიღეთ რომელიმე სიტყვა უცხო ენიდგამ, ჩაკერეთ იგი რომელსამე ენაში და თქვენ დარწმუნდებით, რომ მეცნიერი მართალი ყოფილა. მართო სიტყვის გადმოტანა კი ვერ იქონიებს ზედ-გავლენას რომელიმე ენის გრამატიკაზე, არამედ მთელი სწავლა-განათლება რომელიმე ხალხისა და მასთან კავშირი. ამ კითხვას მეცნიერი სრულიად არ შეეხება და მხოლოდ იმას ამბობს, რომ გადმოტანილი სიტყვა ექვემდებარება შემთავისებელი ენის გრამატიკასაო.

«ივერიას» კი კარგად უნდა სკოდნოდა, თუ რისთვის მოჰყავდა ზემოთ მოყვანილი სიტყვები. «ივერია» თავის წერილში იმასაც ამბობს, ვითომც რომელიმე ენის კონსტრუქცია (კონსტრუქცია ვუწოდოთ აქ სიტყვათა და წინადადების ნაწილთა) არის მისი კუთვნილება და უცხო ზედ-გავლენისაგანაც არ იცვლებაო.

ბენ: დილიდგან შუადღემდის და შუადღის შემდეგ ოთხ საათამდის.

ამ პედაგოგიურს უწესობას ჩვენ ვაწეროთ იმ გარემოებას, რომ ძველ სისტემაზე მიღის სწავლება ამ სკოლაში. არც ერთი საგანი არ არის საწუხაროდ, აქ მეთოდურად დაყენებული. პროგრამა ვრცელია. რიგინად რომ იყენენ საგნები ამ სკოლაში დაყენებულნი, ახალი წესით, რომ ასწავლიდნენ მასწავლებლები და არა მამა-პაპურის წესით, მაშინ რადუნდათ ამდენი მეცადინეობა. ღღეს კი, სწორე მოგახსენოთ, მეცოდებიან ნორჩი მოსწავლეები, რომელნიც შეიღრვა საათს მეცადინეობენ ყოველ დღე!

ქალების სასწავლებელიც არის მეთქი ბათუმში. შა და სამოქალაქო სასწავლებელი ერთ შენობაში არიან მოთავსებულნი. აგერ რამდენი ხანია, რაც ეს სკოლა არსებობს, მაგრამ დღემდის არც სახელი ვიცოდით ამ სკოლისა, არც პროგრამა და არც მიმართულება, არ ვიცოდით— პირველ-დაწყებითი სკოლა იყო, თუ საშუალო ქალების სასწავლებელი. ღღეს, როგორც იყო, შევიტყეთ, რომ ეს სკოლა «მარინსკაია» სკოლა ყოფილა. მრი კლასი უკვე არის სასწავლებელში. წინად ბოროტი ენები ამბობდნენ, ვითომც ვერ ასწავლიდნენ კარგათა, მაგრამ ეხლა სკოლას გამოცდილი მმართველი ჰყავს თურმე, რომელიც კი ხანია გამოსულა პედაგოგიურს ასპარეზზე. ამასთანავე სკოლას ცალკე ჰყავს მზრუნველები, რომელთ რიცხვიო იურისტიც კი ურევია. ეს მზრუნველები ყოველის მზრითა მართვენ სკოლის საქმეებსა. ამას წინად ერთ სხდომაზე, სადაც დაესწრო მთელი კორპორცია ქალების და ვაჟების სკოლების მასწავლებელთა და აგრეთვე მზრუნველები, ამ ჩვენმა იურისტმა-პედაგოგმა ისეთის გრძობით სავეს სიტყვა წარმოიტქვა,

სიტყვა ექვემდებარება იმ ენის გრამატიკას, რომელმაც ეს სიტყვა თავისაში გადიტანაო. ამოიღეთ რომელიმე სიტყვა უცხო ენიდგამ, ჩაკერეთ იგი რომელსამე ენაში და თქვენ დარწმუნდებით, რომ მეცნიერი მართალი ყოფილა. მართო სიტყვის გადმოტანა კი ვერ იქონიებს ზედ-გავლენას რომელიმე ენის გრამატიკაზე, არამედ მთელი სწავლა-განათლება რომელიმე ხალხისა და მასთან კავშირი. ამ კითხვას მეცნიერი სრულიად არ შეეხება და მხოლოდ იმას ამბობს, რომ გადმოტანილი სიტყვა ექვემდებარება შემთავისებელი ენის გრამატიკასაო.

«ივერიას» კი კარგად უნდა სკოდნოდა, თუ რისთვის მოჰყავდა ზემოთ მოყვანილი სიტყვები. «ივერია» თავის წერილში იმასაც ამბობს, ვითომც რომელიმე ენის კონსტრუქცია (კონსტრუქცია ვუწოდოთ აქ სიტყვათა და წინადადების ნაწილთა) არის მისი კუთვნილება და უცხო ზედ-გავლენისაგანაც არ იცვლებაო.

«ივერიას» კი კარგად უნდა სკოდნოდა, თუ რისთვის მოჰყავდა ზემოთ მოყვანილი სიტყვები. «ივერია» თავის წერილში იმასაც ამბობს, ვითომც რომელიმე ენის კონსტრუქცია (კონსტრუქცია ვუწოდოთ აქ სიტყვათა და წინადადების ნაწილთა) არის მისი კუთვნილება და უცხო ზედ-გავლენისაგანაც არ იცვლებაო.

იქამდის აღელდა და აღელდა მსმენელები, რომ შუა აღვიდა რომ მივიდა, შეჩერდა. ი. ე. გოჩინა, რომ რამდენსამე წუთს მუხუ სტატუიად გარდიქცა. ამბობენ, ვითომც მესხიერებას ელაატნოს ჩვენი ორატორისთვის, მაგრამ ეს სიტყუეა. ჩვენ ამას აი როგორა ვხსნიოთ: რადგანაც ჯერ ახალი პედაგოგია, ამიტომ გრძობათა ძლეღვარებას ვეღარ გაუძლო და მომზადებული სიტყვა ბოლომდის ვეღარა სთქვა. როგორ დაავიწყდებოდა, თქვენი ჭირიმეთ, სხვას ხომ არ დაუწერია!

ამავე სხდომაზე მეორე ნამდვილმა პედაგოგმა და არა იურისტ-პედაგოგმა სთქვა შესანიშნი სიტყვა. სიტყვა შეესაბამებოდა შემთხვევას და, რასაკვირველია, უადგილო არ იქნებოდა. პირველს პედაგოგს თავისი სიტყვები გრძობებით ავესო, მეორეს სიტყვებით. ისეთი შთაბეჭდილება მოახდინათურმე ამ სიტყვამ მსმენელებზე, რომ სულ გადარეულიყვენ. მადარევაა, მაშ რა არის, როდესაც ყველა მსმენელს ჰკონებოდათ, ვითომც ჩვენი ორატორი «სემია და შკოლის» ერთ ნომერში დაბეჭდილს წერილს კითხულობდა, იმ წერილს, რომელშიაც მისივე აზრებია გამოთქმული. შა პედაგოგი ეს არის აი! ამის სიტყვას «სემია და შკოლის» წერილისაგან ვერ არჩევნ.

ამავე სხდომაზე კანა მრისთვის მიერ იყო აღძრული კითხვა ქართული ენის თაობაზე. შემდეგ დიდის ბაასისა, თუ ვინ მოიწვიონ ქართულის ენის კათედრაზე, გადასწყვიტეს ისევე ამ სკოლის მასწავლებლისთვის მიენდოთ ეს საგანი—ქ. ბეთანიშვილისთვის. მართული ენის მასწავლებელს წელიწადში ექვსი თუმანი აქვს ჯამაგირი. მარგს მასწავლებელს იზომიან აი ამ საგნისთვის... და მომეტებული რიცხვი მოსწავლეებისა ქართველებია!

მართალია, კონსტრუქცია ენის კუთვნილებაა, მაგრამ თავიდან მაინც ვერ აიცილებს უცხო ზედ-გავლენას. აიღეთ რომელიმე ევროპული ენა და მის ფრაზის განწყობას, უეჭველია, ცვლილებას შევამჩნევთ. ამ შემთხვევაში ენები ერთიერთმანერთს მიუახლოვდებიან ერთიერთმანერთზე გავლენის გამო. ეს აზრი ერთობ მარტივად მიგვაჩნია და ამისთვის მაგალითებს არ მოვიყვანთ იმ დრომდის, სანამ საქროება არ მოითხოვს. მხოლოდ ვურჩევთ «ივერიას» თვლი გარდაეღოს ენების წარმატების ისტორიას და თან ჩვენს საკუთარს ენასაც დააკვირდეს.

იუ საქროება მოითხოვს, ჩვენ კიდევ დაუზრუნდებით ამ წერილის საგანს და ეხლა კი უნდა მოგახსენოთ «ივერიას» ორიოდ სიტყვა იმაზედ, თუ რაოდენად «ხელ-ნაკლები, დაქვეითებული» ყოფილა «ივერია» ქართულზე. ჩვენი საკუთარი ენის უსწორ-მასწარობას ბევრად აქარბებს უსწორ-მასწარობა «ივე-

რის» ენისა; მაგალითებსაც ვუჩვენებთ:

ჩვენ ეს გვაკვირვებს: ნუ თუ იმოდენა შეძლება არა უწეს-სასწავლებელს, რომ ამ ენის სწავლებისთვის კოტა ზომიერი ფასი დაენიშნათ, რომ როგორი ვინმე მიეწვიათ მასწავლებლად?

სხვა-და სხვა ამბავი.

სხვა-და სხვა ამბავი.

მურდთან მიწერ-მოწერა გახვთში. ერთს ვარშაუელს გახვთში შემდეგო წერილი ყოფილა დაბეჭდილი. «ეთხოვ ბ. ქურდს, რომელმაც სამის დღის წინად ღამის 12 საათსა და 2 საათს შუაგანქუდა ჩემი სადგური ვერშეკვის ქუჩაზე, № 2, დამბარუნოს ზოგიერთი ნივთები, რომელთაც ჩემთვის დიდი მნიშვნელობა აქვთ, როგორც სასოკარებსა და საჩუქრებს. ზატარა ოქროს მედალში მე სხვებზე უფრო ბევრს მივცემ; სხვა ნივთებისათვის 10 მანათი გადამიწვეტია. ბ. ქურდს შეუძლიან სელმოუწერელის წერილით ზასუხი შემატუობინოს». რამდენიმე დღის უგან იმავე გახვთში იყო დაბეჭდილი შემდეგი ზასუხი ქურდისა: «მოწყალეო სელმწიფე! მე ეს ხუთი წელიწადია, რაც ჩემს სელობას ვადგავარ და ჯერ არ შემსხვედრია, რომ მომხარულ ნივთებში ფული კდლიოს ვისმე. მე ისეთი სუფელიც არ ვახლავარ, მართლაც დაჯიჯრო, რომ ამ სამასხურისათვის თქვენ მე ფულს დამითვლით».

ლურჯი ფერი—გიყვების მომატკვიანებელი. ამბობენ ლურჯ სინათლეს ჭკუა-შეშლილება განსჯედ მოჭყავსო. ერთს ინგლისელს ექიმს უცდა და ჭკუა-შეშლილება მოუჭტეკვას იმისთანა ოთახში, რომლის ფანჯრის მინებია ლურჯი ყოფილა; ამ ამბავს ბერი მშფოთავი გიყვი დაუშვიადა: უწმინდურებით მოამყუთ ვასახანა წყალი მოუთხოვათ და იმისთანები, რომელნიც უწინ ყოველისფერს

რის» ენისა; მაგალითებსაც ვუჩვენებთ:

რისთვის ხმარობს «ივერია», მაგალითად, ამ ფორმას: «ჩვენ გვინახულობია», როცა შეიძლება ითქვას «ჩვენ გვინახავს», ბევრად უფრო გასაგებად და მდაბიურად; ან და, თუ გნებავთ, ესრეთი ნიმუშები: «რუმინის და ბოლგარიის მეფეებმა და მინისტრებმა დაიწყეს მენაში და ბერლინში სიარული» (გვერ. 89). იმავე გვერდზედ ვკითხულობთ: «მთავარმა მოახდინა ისეთი ცვლილება, რომელსედაც და სხვ.» შემდეგს გვერდზედ: «მთავარი და ბოლგარიის ხალხი... გამოიჩენდა და სხვ.» ვფიქრობთ, რომ ჯერ-ჯერობით ესეც საკმარისია.

ს. ნანიშვილი.

ნაკუწ-ნაკუწად აქვეყნებ სოფელ, ცხატუ-სადა მოკვანებულან და მარცხობას სიწითლე მოსდობდათ თუძე სსუბუდ.

სანიღისიანი ხე. ინდოეთში ერთ-გვარი ხეა, რომელსაც ჰეპულს ეძახიან და რომლის ქუშან ვერც ერთი ინდუსი ტუფილის თქმას ვერ გაჭებდავს.

ახალი საწოლები გემებში. ზღვის აუად-მოთობა უკლას გამოცდილი ექნება, ვისაც ვი დეკლას დროს გემით უმოგზაურნია.

განხილვები

თბილისის დაბალთა მოკალაქათა ბაზმობისაგან. შველა ხარჯის მძლე ელთ თხოლისი მცხოვრებთ ვუცხადებთ გაზეთთა

«ლოცების», «მშაკის» და ტაჭლის აკია მზივლენია-თა მიერ, რათა დაუყოვნებლოდ შემოიტანონ მათ მოქალაქე 1883 წლის კუთვნილი სახაზრო ხარჯი, სახელმწიფო და გუბერნიის საერო ვარდასახადი.

სასტუმრო (გოსტინიცა) „ისტალია“

ნიკოლაევის ქუჩაზე, მორონტოვის ძეგლის (პამიატნიკის) მახლობლად ჩემს საკუთარს სახლში. ნომრები მშენებრად მორთულია ელექტრიულის დასარეკის ზარით და მარდი მოსამსახურეებით.

კავკასიის აქეთა მხრის ზვის ვამაოა.

იწვევს მათ ვინც ისურვებს შეშის იჯარით ადებას ამ ვვის სტანციებისთვის ობილისიდან მოკლული ბაქომდენ.

სა 1-го января 1884 года

въ тифлисѣ будетъ издаваться

НОВАЯ ЕЖЕДНЕВНАЯ (30 НУМЕРОВЪ ВЪ ГОДѢ) ЛИТЕРАТУРНО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА „НОВОЕ ОБОЗРѢНІЕ“

подъ редакціею А. В. СТЕПАНОВА (бывш. редакторъ «Юрид. Обозр.»)

Объемъ газеты - печатный листъ средняго формата; программа - общая всѣмъ литературно-политическимъ ежедневнымъ изданіямъ. Подписная цѣна съ пересылкою и доставкою: на годъ - 10 руб.; на 6 мѣс. - 6 р., на 3 мѣс. - 3 р. 50 к., на 1 мѣс. - 1 р. 50 к.

სომხის სასულიერო სამინარის ნიხსინა

მზრენველობის რჩვაში, 16-ს ამ ნომერისას სადამოს რვა საათზე იქნება ვაჭრობა განუყოფრებლად იჯარით ვაცემაზე იმ უძრავი მამელიისა, რომელიც ეეთვნის სსენებელს სემინარის და შეწი-

რულია განსვენებული არეოთინ ოქოვეისგან; ეს მამელია შედგება რებს რიეზე № 49, შირობების წაიოთვა შეიძლება მზრენველობის კანცელიარიაში, ვარდა კვირა და უქმე დღისა, ყოველ დღე დღის 10 საათიდან შეადღის 12 საათამდინ. (3--3)

ინგლისის მალაზიაში

თარს-ნომარანი

ამაგრებს თმას და ჯდინდელ ფურს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., ვაჭვანით 2 მანეთი და 28 კან.

ვაპ-მასტური

აქვე ისუადება ქინის ზომადს თმების გასამაგრებლად, ფასი 1 მან. სსოტკები თავის ტკივილის მოსასპობლად, ტუაღეტის სსა ზონი, ღუსები და სსე.

ОБЪ ИЗДАНИИ ВЪ 1884 ГОДА ЖУРНАЛА „ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБОЗРѢНІЕ“

(годъ четвертый)

Журналъ, какъ и прежде, будетъ выходить по четвергамъ, въ размѣрѣ отъ 1 до 2 печатныхъ листовъ, по слѣдующей программѣ:

- I. Статьи по всѣмъ вопросамъ, вытекающимъ изъ теоріи права и судопроизводства.—II. Перечень, изложеніе и обсужденіе важнѣйшихъ распоряженій и узаконеній правительства.—III. Судебная хроника: а) отчеты о засѣданіяхъ въ судахъ, преимущественно Кавказскаго края, и б) особенно интересныя рѣшенія Кавказскихъ гражданскихъ судовъ по вопросамъ права и судопроизводства, вызваннымъ мѣстными особенностями края.—IV. Корреспонденціи юридическаго содержанія.—V. Краткіе отчеты о новыхъ книгахъ юридическаго содержанія (Обзоръ юридической печати и библиографія).—VI. Смсѣ (разныя извѣстія). Случаи изъ судебной жизни и практики.—VII. Тезисы кассационныхъ рѣшеній: а) кассационныхъ департаментовъ сената, и б) Тифлисской судебной палаты.—VIII. Извлеченіе изъ приказовъ о важнѣйшихъ назначеніяхъ по вѣдомству юстиціи.—IX. Судебный указатель. Резолюціи Тифлисской судебной палаты по дѣламъ апелляционнымъ и кассационнымъ.—X. Объявленія—казенныя и частныя.

При всей трудности изданія юридическаго органа на далекой окраинѣ Россіи, необходимость и полезность такого органа на Кавказѣ доказывается вступленіемъ «Юридическаго Обозрѣнія» въ четвертый годъ своего существованія. Въ настоящее время редакція заручилась сотрудничествомъ многихъ юри товъ, врачей и публицистовъ. Мы можемъ указать, какъ участниковъ въ нашемъ журналѣ: К. Д. Анциферова, Д. З. Бакрадзе, Ф. А. Быкова, Ф. К. Бывало, Н. К. А. Бебутова, Г. Г. Гвиніева, А. А. Гребенщикова, С. I. Гулидамбаровъ, Н. А. Дингельштета, К. В. Долгова, Г. А. Джаншіева, Г. И. Еджукова, Д. И. Кипіани, Д. В. Квиркелія, П. И. Ковалевскаго, П. М. Лебдинскаго, Я. П. Лудмера, Н. Я. Николадзе, П. А. Опочинина, Д. П. Пурцеладзе, Я. И. Рашета, Н. П. Смиттена, В. Д. Спасовича, А. В. Степанова, А. А. Фонъ-Ашеберга, В. А. Хлѣбникова, Н. А. Шаврова и др.

Въ распоряженіи редакціи имѣются статьи, какъ мѣстнаго кавказскаго, такъ и общаго интереса. Изъ числа ихъ предназначены къ печатанію въ 1884 году: матеріалы для новыхъ уложеній—Уголовнаго и Гражданскаго, о водовладѣніи на Кавказѣ и другихъ мѣстахъ по законамъ: царя Вахтанга, шаріату и др., о межеваніи, о пошлинахъ, о литературной и музыкальной собственности, о нефтяныхъ законахъ въ разныхъ странахъ, о колоніяхъ преступниковъ, о сельской адвокатурѣ, о безпріютныхъ дѣтяхъ, о формѣ суда присяжныхъ на Кавказѣ, о хизанахъ, о сапошенахъ, о древне-армянскомъ законодательствѣ (изслѣдованія Мхитара Гоша), о мусульманскихъ законахъ на Кавказѣ, о древне-еврейскомъ законодательствѣ и пр.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ:

Редакція и Администрація журнала (для приѣма подписки, объявленій и розничной продажи)—Тифлисъ, Сололаевская ул., д. кн. Меликова. Подписная цѣна на журналъ, съ доставкою и пересылкою: на годъ—10 р.; на 6 мѣс.—6 р.; на 3 мѣс.—3 р. 20 к.; на 1 мѣс.—1 р. 25 к. Подписываться можно съ 1-го числа каждаго мѣсяца и не далѣе конца года. Разсрочка въ платежѣ денегъ допускается—для годовыхъ подписчиковъ: при подпискѣ 4 р., въ мартѣ и апрѣлѣ по 3 р., и для полугодовыхъ: при подпискѣ 3 р. и черезъ два мѣсяца еще 3 р. При меремѣнѣ адреса вносить 40 к. Объявленія, казенныя и частныя—срока петита 10 коп., 1/2 страницы 3 р. 25 к., цѣлая стран. 6 руб. 50 коп. Подписка и объявленія принимаются также въ Москвѣ и Петербургѣ, въ книжныхъ магазинахъ И. П. Анисимова. Отдѣльныя №№ «Юрид. Обозр.» продаются по 25 коп. въ Тифлисѣ, въ Центральной книжной торговлѣ и въ г. Кутаисѣ, въ книж. маг. Чиладзе. Статьи должны имѣть подпись и адресъ ихъ автора, для свѣдѣнія редакціи, и могутъ подлежать передѣлкамъ и сокращеніямъ.—Статьи безъ означенія условій гонорара признаются бесплатными.—Обратная пересылка рукописей для редакціи не обязательна. При доставленіи въ редакцію «Юридическаго Обозрѣнія» экземпляра юридическаго сочиненія, о немъ будетъ данъ отчетъ и сдѣлана публикація. (8—1)